

αὐτοῦ ; Βλέπεις, διατάζω, καὶ φοβοῦμαι ὅτι θὰ προκαλέσω τὸ μειδιάμα σου. Ἰσχυρίζεσαι ὅτι ἀποστρέφεται τὰ μικρά· ἐγὼ, χωρὶς νὰ αἰσθάνωμαι τὴν ἀποστροφὴν σου, ἐφοδούμην ἄλλοτε τὴν ἐπαφὴν τῶν ὄντων αὐτῶν, ὧν ἡ ἀδυναμία καὶ ἡ ἀθωότης ἐτρόμαζον τὸ λογικόν μου. Σήμερον ὁμως μετεβλήθη ὅλος. Ὅσον δὲ καὶ ἂν μὲ περιπαίξεις, θὰ σοῦ ἀνοιξῶ ὅλην μου τὴν καρδίαν. Naί, ναί, φίλε μου, πρέπει νὰ τὸ κάμω. Πρέπει νὰ καταστείλω τὴν ἀδικαιολόγητον ἐντροπὴν μου διὰ νὰ μὲ γνωρίσης ὁλόκληρον.

Τὸ παιδίον αὐτὸ—τὶ τὰ θέλεις—τὸ λατρεύω, καὶ βλέπω ὅτι ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ καταστῆ ὁ σκοπὸς καὶ τὸ τέλος τοῦ βίου μου. Δὲν μὲ φέρει τὸ καθήκον μόνον πλησίον του· τὰ σπλάγχνα μου αὐτὰ μὲ καλοῦσιν πρὸς αὐτὸ, ἂν ὀλίγος μόνον καιρὸς παρέλθῃ χωρὶς νὰ τὸ ἰδῶ. Εἶνε πολὺ καλά ἐδῶ· δὲν στερεΐται τίποτε, ἐνδυναμοῦται, ἀγαπᾶται. Οἱ θεοὶ τοῦ γονεῖς εἶνε ἐξαίρετοι ἄνθρωποι, καὶ βλέπω ὅτι τὸ περιποιῶνται ἐξαίρετα, ὄχι μόνον ἐκ συμφέροντος ἀλλὰ καὶ ἐκ αἰσθήματος. Κατοικοῦσι τὸ περιωζόμενον ἔτι καὶ προσηκόντως ἐπισκευασθὲν μέρος τοῦ πύργου, τὸ δὲ παιδίον ἀνατρέφεται ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων αὐτῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ μεγάλου αὐτοῦ βράχου, ὑπὸ λαμπρὸν οὐρανὸν καὶ καθαρὸν ἀέρα, καὶ ὑπὸ περιποιητικῶν καὶ καθαρῶν ἀνθρώπων. Ἡ γυνὴ ἐκατοίκησεν εἰς Παρισίους. Ἐννοεῖ πόσῃ δόσιν ἐνεργείας καὶ ἠπιότητος συγχρόνως χρειάζεται τὴν διάνοια παιδίου ἀβροτέρου τῶν ἰδικῶν της, ἀλλ' ἐπίσης εὐρώστου. Ἡδυνάμην λοιπόν, ὡς βλέπεις, νὰ μὴ ἔχω ἀνησυχίαν, καὶ ν' ἀναμένω τὴν ἡλικίαν του ἐκείνην, καθ' ἣν θὰ παραστῇ ἀνάγκη ἄλλης πλὴν τῆς σωματικῆς του θεραπείας. Καὶ ὅμως ἀνησυχῶ ὅπωςδῆποτε, ὡς αἰεὶ εἶμαι μακρὰν του. Ἡ ὑπαρξίς του μοῦ παρίσταται τότε ὡς διαρκὴς τις ἀγωνία καὶ κλύδων τοῦ βίου μου. Ἄλλ' εὐθὺς ὡς τὸ ἰδῶ, παρέρχεται ὁ τρόμος μου καὶ ἀνακουφίζεται ἡ λύπη μου. Τὶ νὰ σοῦ εἰπῶ; τὸ ἀγαπῶ! Αἰσθάνομαι ὅτι μοῦ ἀνήκει καὶ τοῦ ἀνήκω ἐπίσης. Αἰσθάνομαι ὅτι εἶνε ἐγὼ, ναί, ἐγὼ, πολὺ περισσότερον ἢ ἡ ταλαίπωρος μήτηρ του. Καθ' ὅσον σαφνίζονται τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ αἱ διαθέσεις του, μάτην προσπαθῶ ν' ἀνεύρω ἐπ' αὐτοῦ ἔχνος ἐκείνης, οὐδ' ἐλπίζω κἂν νὰ τὸ ἀνεύρω ποτέ. Παρὰ τὸν κοινότατον νόμον, καθ' ὃν τὰ ἄρρενα ὁμοιάζουσι τῆς μητρὸς τῶν περισσότερον ἢ τὰ θήλια, τὸ παιδίον αὐτὸ θὰ ὁμοιάσῃ τοῦ πατρὸς του ἂν ἐξακολουθήσῃ ἀναπτυσσόμενον ὡς φαίνεται ἀπὸ τοῦδε. Ἐχει ἤδη τὴν ἀπάθειαν ἐκείνην καὶ τὴν ἀγρίαν δειλίαν τῆς νηπιακῆς μου ἡλικίας, περὶ ὧν τόσα συχνάκις διηγείται ἡ μήτηρ μου, καὶ τὰς αἰφνιδίας τρυφερότητάς μου, αἵτινες τὴν ἔκαμνον ὡς λέγει, νὰ μὲ συγχωρῇ καὶ νὰ μὲ ἀγαπᾷ μάλιστα. Ἐφέτος μὲ παρετήρησεν πλησίον του τὸ

πρῶτον. Κατ' ἀρχὰς ἐφοβήθη, ἀλλὰ τώρα μοῦ μειδιά καὶ προσπαθεῖ νὰ μοῦ ἑμιλήσῃ. Τὸ μειδιάμα καὶ τὸ ψέλλιμά του μὲ κάμνον ν' ἀνασκιρτῶ, καὶ ὅταν ζητῇ τὴν χεῖρα μου διὰ νὰ περιπατήσῃ, δὲν εἰξεύρω πόσῃ αἰσθάνομαι πρὸς αὐτὸ εὐγνωμοσύνην καὶ γαμίζουσι οἱ ὀφθαλμοὶ μου δάκρυα.

Ἄλλ' ἀρκεῖ· δὲν θέλω νὰ ἐκλάβῃς κ' ἐμὲ παιδίον. Σοῦ τὰ εἶπα ὅλ' αὐτὰ, διὰ νὰ μὴν ἀπορῆς πλέον, ὅταν δὲν θέλω ν' ἀκούω τὰ περιέμου σχέδια σου. Ἐννοεῖς, ἀδελφέ μου, ὅτι οὔτε περὶ ἔρωτος οὔτε περὶ γάμου δύνασαι πλέον νὰ μοῦ κάμης λόγον. Δὲν ἔχει ἀρκετὴν εὐτυχίαν ἢ ψυχὴν μου, ὥστε νὰ δώσῃ καὶ εἰς ὑπαρξίν ἄλλην ἢ τις ἤθελε παρεντεθῆ νέα εἰς τὴν ζωὴν μου. Ἡ ζωὴ αὐτὴ μόλις θ' ἀρκέσῃ εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν καθήκοντων μου. Τὸ αἰσθάνομαι ἐκ τῆς ἀγάπης μου πρὸς τὸν Διδιέ, τὴν μητέρα καὶ σέ. Μὲ τὴν διψαν δὲ αὐτὴν τῆς σπουδῆς, ἢ τις τόσον συχνάκις καταλήγει εἰς πυρετόν, ποῦ θὰ εὑρίσκον ἐγὼ καιρὸν νὰ θέλῃω τὴν ζωὴν νεαρᾶς γυναικός, ποθοῦσης εὐτυχίαν καὶ φαειρότητα; Ὁχι, ὄχι· μὴ τὰ συλλογίζωμεθα αὐτὰ· καὶ ἂν ἡ ἰδέα τῆς βιωτικῆς μου αὐτῆς ἀπομονώσεως εἶν' ἔτι ἐνίοτε τρομερὰ εἰς ἄνθρωπον τῆς ἡλικίας μου, βοήθει με νὰ τὴν ὑποφέρω μέχρις οὐ φθάσῃ ὁ καιρὸς, καθ' ὃν θὰ ἦνε φυσική. Ὀλίγα ἔτη ὑπολείπονται. Ἡ ἀγάπη σου θὰ τὰ βραχύνη, τὸ εἰξεύρεις. Διατήρησέ την πάντοτε, ἐπιεικῆ πρὸς τὰ ἐλαττώματά μου καὶ γενναίαν πρὸς τὴν ἐμπιστοσύνην μου.

Υ. Γ. Ὑποθέτω ὅτι ἡ μήτηρ μου ἀνεχώρησε διὰ τὸ Σεβάλ μετὰ τῆς δεσποινίδος Σκίν-Ζενέ, καὶ ὅτι τὰς συνώδευσε. Ἄν τυχὸν ἡ μήτηρ ἀνησυχῆσῃ δι' ἐμέ, εἰπέ της, ὅτι σοῦ ἔγραψα, καὶ ὅτι εὑρίσκομαι πάντοτε εἰς τὴν Νορμανδίαν.

Ἐπεταί συνέχεια.

ΤΑΣΟΥΛΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἦτο ἡ σειρά τῆς μάγας του νὰ φρουρήσῃ ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην μέχρι τῆς ὥρας τοῦ ἐγεγνηρίου· ἀπὸ δύο δ' ὥρῶν ὁ Κίμων εἶχεν ἀναγκάσει τὸν φρουροῦντα σύντροφόν του, καταπεποιημένον ἐκ τῆς τελευταίας πορείας, νὰ ὑπάγῃ ν' ἀναπαυθῇ, καὶ αὐτός, εἰ καὶ μαγαδῶρος, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς τοῦτο, εἶχε λάβει τὴν θέσιν του, φρουρῶν πρὸ τῆς κλειστῆς θύρας τοῦ χαμηλοῦ οἰκοδομήματος, ἐν τῷ ὀπιῳ ἐστρατώνιζετο τὸ σῶμα τῶν ἑθελοντῶν, εἰς οὓς καὶ αὐτός κατελέγετο. Εἶχεν ἤδη ἐξημερώσει ὁ αὐτοσχέδιος στρατὸν—τέσσαρες χαρηλοὶ ξηρότοιχοι, ὧν οἱ δύο μακρότεροι, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀντὶ στέγης

στρώμα χώματος συνεχόμενον ἐπὶ συμπεπλεγμένων κλάδων, — ἦτο ἀκόμη σιωπηλὸς ὡς ἂν ἦτο ἔρημος· καὶ αὐτὰ τοῦ Κίμωνος τὰ βήματα ἀπεσοῦντο ἐν τῇ ἀρτιγενεῖ χλῶν, ἐν ᾗ ἐδυθίζοντο τὰ τσαρούχια του· ὑπὲρ τὰς εὐρύστους κνήμας του, περιβαλλόμενας ὑπὸ μαλλίνων χονδρῶν περικνημίδων, ὅλον τὸ σῶμά του ἐσκέπετο ἀπὸ τὴν φαιάν βρεϊάν του κάμπαν, ἀφ' ἧς προέκυπτεν ἡ κεφαλὴ του μύλις, κεχωσμένη ἐντὸς μαλλίνου μαύρου σκούφου, καὶ τὸ ὄπλον του, ἐπ' ὤμου. Ἡ πρωΐα ἦτο ψυχρὰ καὶ ὀμίχλωδης· πρωΐα τοῦ Μαρτίου 1878, καθ' ἣν ἐπέπρωτο νὰ σβεσθῇ ἡ θεσσαλικὴ ἐπανάστασις καὶ μετὰ ταύτης τόσαι πατριωτικαὶ ἐλπίδες, τόσα ἑλληνικὰ ὄνειρα.

Ὁ οὐρανὸς φαιὸς, ὑπὸ συννέφων κεκαλυμμένος, βαρὺς ἠπλοῦτο ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ Πηλίου, ὧν αἱ ὑψηλότεραι διεφαίνοντο χιονοσκεπεῖς. Ἀπὸ τοῦ μικροῦ ὄροπεδίου, ἐφ' οὗ ἔκειτο ὁ στρατὸν τῶν ἐθελοντῶν καὶ ἔνθα ἐφρούρει ὁ Κίμων, κάτω, ἐν μέσῳ εὐρείας καὶ ἀνωμάλου κοιλάδος, καθωρᾶτο ἡ Μακρυνίτσα, καλυπτομένη ὑπὸ ἐλαφρᾶς ὀμίχλης, μετὰ τὰς βαθέως ἐρυθρωπὰς στέγας τῶν οἰκίσκων τῆς, ἀτάκτως ἐκτισμένων τῶν μὲν ἐπὶ τῶν δέ, καὶ τῶν ὁποίων τινὲς ἀνέδιδον πυκνότερον τῆς ὀμίχλης καπνόν, βαθμηδὸν εἶτα ἀραιούμενον καὶ μετὰ ταύτης συγχεόμενον. Πέραν ἔτι καὶ κάτω, μαῦρος ἐξετείνετο ὁ κάμπος τοῦ Βώλου, ἐλαιώγες ἀπέραντοι καὶ οὐδὲν πλέον νοτιοανατολικῶς, πρὸς τὸ ἕτερον τῆς Μακρυνίτζας μέρος, διεκρίνετο ἀμυδρῶς ἡ Πορταριά, μικρὸν χωρίον ἀνήκον μετὰ τῆς Μακρυνίτζης καὶ δέκα ἄλλων εἰς τὰ δώδεκα Ζαλοχάρια τὰ ἐγκατεσπαρμένα ἀπὸ τῶν κλιτύων τοῦ Πηλίου καὶ κατὰ μῆκος τῆς μακρᾶς χερσονήσου τῆς περικλειούσης τὸν Παγασητικὸν κόλπον.

Ὁ Κίμων σταματῶν ἐνίστε, περιέφερε τὰ βλέμματά του ἐπὶ τοῦ πρὸ αὐτοῦ πανοράματος, καὶ ἀπὸ βουνοῦ εἰς βουνὸν καὶ κάτω διὰ τῆς κοιλάδος καὶ τοῦ ἄχανοῦς ἐλαιοφύτου πεδίου πλανῶν αὐτὰ ἠκολούθει διὰ τῆς φαντασίας τὰς εἰκόνας τῶν ἰδεῶν του, τῶν ἀναπολήσεων, τῶν πόθων ὅσοι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐν ἑαυτῷ ἐξηγεῖροντο.

Ἀπὸ τεσσάρων ἡδὴ μηνῶν παρέμενεν εἰς τὰς θεσσαλικὰς ἀκτὰς καὶ τὰ ὄρη τὸν μάταιον ἀγῶνα μετὰ τῶν συντρόφων του διεξάγων. Τέσσαρες εἶχον παρέλθει μῆνες, πλήρεις στερήσεων, κακουχιῶν ἀρρήτων, ἀπογοητεύσεως, ἔστιν ὅτε ἀπογνώσεως· τὸν πόλεμον διεξῆγον οἱ ἐθελονταὶ κατὰ τῆς πείνης καὶ τοῦ ψύχους ἕνεκα τῆς ἀταξίας τῆς μὴ ἐπιτρεπούσης οὐδὲνα ὀργανισμὸν μεταξὺ τῶν διαφόρων μικρῶν σωμάτων, εἰς τὰ ὅποια ὑπὸ διαφόρων ἀρχηγῶν διηροῦντο οἱ ἐπαναστάται. Καθ' αὐτὰ ἔλεγον, αἱ σπᾶναι καὶ βραχεῖαι μάχαι ἦσαν αἱ μόναι ὥραι ἀναψυχῆς, αἱ μόναι ἑορταὶ ὧν ἀπῆλθον.

Ἀνεπόλει τὰς Ἀθήνας του, τοὺς συντρόφους

του· ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ στρατοῦ, εἶχε καταλίπει τὰς τάξεις του σπεύδων ὅπου ἡ πατρις δούλη καὶ περιπαθέστερον τὸν ἐκάλει, κατατασσόμενος ἀπλοῦς ὀπλίτης εἰς τοὺς ἐθελοντάς. Ἀνεπόλει τὴν ἡμέραν καθ' ἣν εἶχεν ἀπέλθει τοῦ πατρικοῦ τοῦ οἴκου. Ἡ μήτηρ του ἔκλαιεν, οἱ μικροὶ του ἀδελφοὶ ἐπειρῶντο νὰ καταστείλωσι τὰ δάκρυά των, ὁ πατήρ του, γέρον στρατιωτικὸς, αὐτὸς μόνος κατηφῆς, περίλυπος, ἀλλὰ νικητῆς ἑαυτοῦ ἐσίγα. Τελευταῖος αὐτὸς ἐπέθηκε τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του εὐλογῶν τὸν υἱόν του· εἶτα τὰ στόματά των ἠνώθησαν εἰς ἓν φίλημα, καὶ ἀπὸ τὰ τρέμοντα τοῦ γέροντος χεῖλη σταθερῶς ἐξῆλθον αἱ λέξεις αὐταί:

— Πήγαινε, υἱέ μου...

Καὶ τῷ ἔδωκαν τὴν δύναμιν ν' ἀποσπασθῇ βιαίως τῆς περιβαλλούσης αὐτὸν μητρός του, νὰ ἐκφύγη ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν πειραμένων νὰ τὸν κρατήσωσιν ἀδελφῶν. Ἐφυγε· διῆλθε τὴν αὐλήν· ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ὑπερέβαινε τὸν οὐδὸν τῆς πύλης ἀπὸ τοῦ ἄνωθεν ἠνεωγμένου παραθύρου μία φωνὴ ἀπεγνωσμένη, οἰμωγὴ ὀδύνης ἐπληξε τὸ οὖς του:

— Παιδί μου!...

Ἦν ἡ φωνὴ τοῦ πατρός του ἠττηθέντος ὑπὸ τοῦ πόνου καὶ ἀνακαλοῦντος αὐτόν· ἔστη κρύος, ἀπολιθωμένος· μία στιγμὴ ἀκόμη καὶ θὰ ἐπέστρεφεν ἀλλ' ἐκεῖ, εἰς τὸν δρόμον, εἶδε τινὰς τῶν φίλων του, τῶν συστρατιωτῶν του, οἵτινες τὸν ἀνέμενον· στρατιώτης, ἐνθυμήθη τὸν λόγον του. Ἀπῆλθε δάκνων τὰ χεῖλη του καὶ κρατῶν τὰ δάκρυά του.

Τώρα ἐσυλλογίζετο τὴν στιγμὴν τῆς ἐπιστροφῆς του, ἂν ἐπέστρεφεν· τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἤθελε πέσει εἰς τὸν τράχηλον τοῦ γέροντος πατρός του, τῆς καλῆς του μητρός, καθ' ἣν ἤθελε καταφιλήσει τοὺς ἀδελφοὺς του, ἐπανίδει τοὺς φίλους του· καὶ αἴφνης ἀπὸ μέσου τῶν μορφῶν τούτων τῆς ἀγάπης ἀνεκυπτεν ὠραία τῆς Τασούλας ἡ ὄψις, τῆς Τασούλας τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἐβλεπε πλέον.

Ἦτο ἡ Τασούλα θυγάτηρ ἀνθρακίως τῆς Μακρυνίτσας· εὐρωστὸς χωρική, ξανθὴ καὶ μελανόφθαλμος, εἰκοσαετίας. Ἀφ' ἧς στιγμῆς τὴν εἶχε γνωρίσει ὁ Κίμων, τὴν ἀνεπόλει πάντοτε, ἐπέζητει τὴν συνάντησίν τῆς ὅταν τὸ ἀπόσπασμά του ἐπλησίαζε παρὰ τὴν Μακρυνίτζαν, καὶ οὐδεμιᾶς εἶχεν ὀλιγορῆσει εὐκαιρίας ἵνα εἴπῃ εἰς αὐτὴν ὅτι ἦτον ὠραία, ὅτι δὲν ἐλησμόνει ποτὲ τὰ χρυσὰ τῆς μαλλιά. Ἀλλ' ἡ Τασούλα ἀπέφευγε τὸν εὐθυμον καὶ ζωηρὸν ἐθελοντὴν ἡ ἠδιαφόρει εἰς τοὺς λόγους του. Ἡ πρώτη συνάντησις των μάλιστα εἶχε προκαλέσει τὴν ἔχθραν τῆς Θεσσαλῆς χωρικῆς πρὸς τὸν Ἀθηναῖον.

Πρωΐαν τινὰ ὁ Κίμων εἶχε καταφθάσει πρὸ

τῆς Μακρυνίτζας ὀδηγῶν ἀπόσπασμα ἐθελοντῶν
ἵνα προμηθευθῶσι τροφάς.

Πρὶν εἰσελθῶσιν εἰς τὴν πολίχνην, πρὸ τινος
τῶν μᾶλλον ἀπομεμακρυσμέρων αὐτῆς οἰκίσκων,
εἶδον αἴφνης ἀγέλην ὀρνίθων, ὃ δὲ Κίμων ὑπέι-
κων εἰς τὰς ἀρπακτικὰς ὁρμάς, αἵτινες ἐν τῇ
ἀγρίᾳ τοῦ κλεφτοπολέμου ζωῇ εἶχον ἐν αὐτῷ ἐξε-
γερεθῆ, πρὶν ἢ ἀποταθῆ πρὸς τινα, ἀλλάξας ἐν
ἀκαρεῖ τὴν βολὴν τοῦ πυροβόλου διὰ σφαιριδίον
ἐπυροβόλησε κατὰ τῶν ἀθῶων περωτῶν διπύ-
δων, καὶ ἐθανάτωσε δύο ἢ τρία ἐξ αὐτῶν. Εἰς τὸν
κρότον τῆς βολῆς δειλῶς εἶδε προκύπτουσαν τῆς
θύρας τοῦ οἰκίσκου τὴν πεφοβισμένην μορφήν νεα-
ρᾶς χωρικῆς — τῆς Τασούλας — ἣτις ἀναγνω-
ρίσασα τοὺς ἐθελοντάς, ἐχώρησε πρὸς αὐτοὺς καὶ
ἰδοῦσα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιτυχούσης ἀποπει-
ρας τοῦ Κίμωνος ἐναντίον τῶν ὀρνίθων τῆς, ἄνευ
σεβασμοῦ ἢ ἐκτιμήσεως κἄν πρὸς τὴν ἐλευθερω-
τικὴν ἀποστολὴν τοῦ ἐθελοντοῦ, ἤρξατο βοῶσα
καὶ κατακραυγάζουσα καὶ καταρωμένη αὐτοῦ
καὶ τῶν συντρόφων του.

Ὁ Κίμων ἐζήτησε νὰ τὴνπραῦνῃ διὰ λόγων
φιλοφρόνων, τοῦθ' ὅπερ δυσκόλως κατώρθου, ὀφεί-
λων συγχρόνως νὰ συνέχῃ καὶ ἐξουδετεροῖ τὰς
ἦττον ἀβρὰς καὶ ἰπποτικὰς ἀνακραυγὰς καὶ ἀν-
ταπαντήσεις τῶν συντρόφων του εἰς τὰς ζωηρο-
τάτας ἐκφράσεις τῆς Τασούλας.

Διαρκούσης τῆς λογομαχίας ἐκείνης ὁ Κίμων
παρατηρῶν μετὰ προσοχῆς τὴν χωρικὴν εἶχεν
ἀνακαλύψει ὅτι ἦτο σχεδὸν ὠραία, εὖρωστος,
καλλυμελής, ξανθὴ καὶ συμπαθεστάτη τὴν ὄψιν
οἱ ὑπὸ τῆς ὀργῆς ἀστράπτοντες μαῦροι ὀφθαλμοί
τῆς, αἱ ὑπὸ τῆς ἐξάψεως ἐρυθρούμεναι παρεϊαί
τῆς, τὸ ὑπὸ τὸ σφιγκτὸν τζιποῦνι τῆς ἀναπαλ-
λόμενον ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς θυέλλης στήθός τῆς
ἐξήγειρον αἴφνης ἐν αὐτῷ μυρία αἰσθήματα ἀπὸ
πολλοῦ σιγῶντα.

Ὅταν ἡ Τασούλα οὐ μόνον ἐπραῦνθη ἀλλὰ
καὶ συνεχώρησεν αὐτοῖς ν' ἀποκομίσωσι τὰς θα-
νατωθεῖσας ὀρνίθας, ἀδόξου ἐφόδου γέρας, ὁ Κί-
μων τολμηρότερος γενόμενος ἐζήτησε παρ' αὐτῆς
ἐν φίλημα. Τότε ἡ Τασούλα ἐξωργίσθη καὶ πάλι,
ἀπεδίωξε τὸν Κίμωνα καὶ μαζεύσασα τὰς
συναθροισθεῖσας καὶ πάλιν ὀρνίθας τῆς εἰσῆλθεν
ἐν τῷ πατρικῷ οἰκίσκῳ κατακλείσασα βιαίως τὴν
θύραν.

Μετὰ τὴν πρώτην ταύτην συνάντησιν ὁ Κί-
μων πολλάκις εἶχεν ἐπανάδει τὴν Τασούλαν. Εἶ-
χεν ἀποτείνει αὐτῇ λόγους γλυκεῖς, ἀλλὰ συγ-
χέων τὴν στρατιωτικὴν μετὰ τῆς ἐρωτικῆς τα-
κτικῆς, μόλις κατέκτα τὸ πλεονέκτημα νὰ συμ-
φιλιωθῆ μετ' αὐτῆς, ἐπέσπευδε τὴν ἐφοδον, πει-
ρώμενος νὰ περιπτυχθῆ αὐτὴν, καὶ διὰ στιγμιαίας
ἐνίοτε ἐπιτυχίας, παρομοίας πρὸς νίκην Πύρρου,
ἀπέβαλλε τὰ κεκτημένα πλεονεκτήματα, καὶ ἡ

Τασούλα τὸν ἀπέφευγε, δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἴδῃ,
δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀκούσῃ.

Τὴν πρώϊαν αὐτὴν τοῦ Μαρτίου εἰς τοιοῦτο
σημεῖον εὕρισκοντο αἱ σχέσεις τοῦ Κίμωνος πρὸς
τὴν Τασούλαν.

Ἐσυλλογίζετο αὐτὴν καὶ δὲν ἔβλεπε τὴν στιγ-
μὴν νὰ τὴν ἐπανάδῃ· ἀνυπομονῶν ἐσκέπτετο ὅτι
ἡ φρουρά του ἀπέβαινε μακρὰ, ἀτελεῦτος, ὅτι
οἱ σύντροφοί του ἐκοιμῶντο πολὺ, παραπολύ, καὶ
ἐπέσπευδε τὸ βῆμά του προσηλῶν τοὺς ἀνησύ-
χους ὀφθαλμούς του ἐπὶ τῆς κλειστῆς θύρας τοῦ
στρατῶνος, ἀπελιστικῶς ἀκινήτου, βωβῆς....

Ὅταν ἐπὶ τέλους εἶδε τὴν θύραν ἀνοιγομένην,
στεναγμὸς ἀνακουφίσεως ἐξέφυγε τοῦ στήθους του.

Ὁ ἐξελθὼν ἦτο εἰς ἓκ τῶν πέντε Ἀθηναίων
τῶν ἀποτελούντων τὴν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του
μάγγαν· ὠνομάζετο Μιχάλης, ἦτο τεχνίτης καὶ
εἶχε καταταχθῆ μετὰ τοῦ Κίμωνος, πρὸς ὃν βα-
θεῖα στοργὴ ἀδελφοῦ καὶ τυφλὴ ἀφοσίωσις ἐκέ-
του συνέδεον αὐτόν.

— Καλημέρα, Μῶμο — ἦτο τοῦτο τὸ ὑπο-
κοριστικὸν ὄνομα τοῦ Κίμωνος δι' οὗ προσηγόρευον
αὐτόν οἱ συστρατιῶταί του.

— Καλημέρα, Μιχάλη· καὶ οἱ ἄλλοι; ἀκόμη
κοιμῶνται; πάει μιὰ ὥρα πῶ ζημέρωσε.

— Σοῦ φαίνεται ἀρχὰ 'σένα πῶ εἶσαι ἄγρυ-
πνος· ἀλλὰ συλλογίσου καὶ τὴν χθεβραδινὴ κού-
ρασι καὶ τὸ μούσκεμα· ἐξ ὧραις δρόμο μὲ
τὴν βροχὴν ὡς πῶ νὰ φθάσωμεν! ἐκακάρω-
σαν ὅλοι· ὁ Κώστας πῶ τοῦκανες τὸ χατῆρι νὰ
φυλάξῃς σκοπὸς 'ς τὸν τόπο του, κοιμᾶται ἀκόμη
σᾶν ξύλο· θές νὰ φυλάξω τώρα ἐγὼ νὰ πᾶς καὶ
σύ νὰ ἡσυχάσης 'λίγο;

— Ὅχι, ὄχι· μῆτε κουρασμένοι εἶμαι μῆτε
νυστάζω· περιμένω νὰ ζυπνήσῃ ὁ ἀρχηγός· νὰ τοῦ
τὸ πῶ, νὰ πᾶω 'ς τὴ Μακρυνίτζα: ἔρχεσαι;

— Ναί, πάμε νὰ τραβίξωμε μιὰ ἀγκαλιὰ
σύ ἄλλοῦ ἔχεις τὸν νοῦν σου· καὶ ἐμεῖδιασεν ἀτε-
νίζων ἐκφραστικῶς τὸν Κίμωνα: νὰ δούμε ἂν
ἔρχεται κι' ἄλλος.

Ἡ συνομιλία μεταξύ τῶν δύο νεανιῶν ἐξηκο-
λούθησεν ἔτι ἐπὶ βραχὺ· διεκόπη δὲ ὑπὸ τῆς προ-
σελεύσεως δύο ἔτι ἐθελοντῶν, ἐξ ὧν ὁ εἰς ἔλαβε
τὴν θέσιν τοῦ Κίμωνος ὡς σκοπός, τούτου ἐπανα-
στρέψαντος μετὰ τοῦ ἐτέρου πρὸς τὸ οἰκοδόμημα,
ἐνθα ἐστρατωνίζετο τὸ σῶμα.

Ὁ ἀρχηγός ἔδωκε τὴν ἀδειαν εἰς τὸν Κίμωνα,
τὸν Μιχάλην καὶ ἄλλους δύο νὰ μεταβῶσιν εἰς
Μακρυνίτζαν ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει ὅτι ἤθελον ἐπα-
νακάμψῃ πρὸ τῆς μεσημβρίας· καὶ οἱ τέσσαρες
δὲ φέροντες τὰ ὄπλα καὶ τὰς κάππας των, ἐν
εἶδει μικροῦ ἀποσπάσματος, εὐθυμοὶ καὶ ταχύπο-
δες, ἔλαβον τὴν πρὸς τὴν πολίχνην ἄγουσαν ἀ-
τραπὸν.

Εὐθυμότερος πάντων ἦτο ὁ Κίμων, ὅστις μόλις
πιῶν ὀλίγον οἰνόπνευμα ἐλησμόνει καὶ τὴν μα-

κράν ἐγρήγορσιν καὶ τὸν ἐκ τῆς ἀϋπνίας καὶ τοῦ ψυχους κάματον καὶ ἔτρεχε μᾶλλον ἠγούμενος τῶν συντρόφων του, οἱ ὅποιοι γελῶντες καὶ ἐπισπεύδοντες μετ' αὐτὸν τὸ βῆμα ἀπηύθυνον ἐκάστοτε φιλικὰ σκώμματα, εἰς τὰ ὅποια ὁ Κίμων δὲν ἀπῆντα ἢ ἀνακινῶν τὴν κεφαλὴν καὶ τονίζων ἀσμάτιόν τι.

Ὅταν ὁ μικρὸς οἰκίσκος τῆς Τασούλας ἐφάνη εἰς ἑκατὸν βημάτων ἀπόστασιν, ὁ Κίμων ἔστη καὶ στρεφόμενος πρὸς τοὺς συντρόφους του μετ' ἐκφράσεως μὴ ἐπιδεχομένης πλέον χωρατὰ τοῖς εἶπε:

— Σ' τὸ γυρισμό σας θὰ μ' εὔρετ' ἐδῶ.

Οἱ σύντροφοί του ἐξηκολούθησαν τὸν δρόμον τῶν ἀποχαιρετίσαντες αὐτὸν διὰ τῶν μειδιαμάτων τῶν καὶ ἐνός

— Γειά σου, Μῶμο!

Ἀνέμεινεν ἐπὶ τινα λεπτὰ μέχρις οὗ οἱ συστρατιῶται του ἀπομακρυνθέντες ἐξηφανίσθησαν εἰς τὴν καμπὴν τῆς ἀτραποῦ.

Ὁ οἰκίσκος τῆς Τασούλας εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν ἐκτὸς αὐτῆς ἔκειτο ἐν τῷ μέσῳ μικροῦ καλλιεργημένου ἀγροῦ, τοῦ ὁποίου μέρος ἐχρησίμευεν ὡς κῆπος λαχανικῶν καὶ ἐτέρωθεν ἄλλο μικρὸν μέρος περιτοιχισμένον ὡς μάνδρα δι' ὀλίγα τινὰ κτήνη. Ὁ οἰκίσκος χαμηλὸς καὶ μονώροφος ἐν μόνον μικρὸν παράθυρον εἶχεν ἐπὶ τῆς προσόψεως καὶ τὴν θύραν ἡμιάνοικτον. Ὁ Κίμων ἐπλησίασε προσπαθῶν νὰ καταστείλῃ μικρὰν τινα συγκίνησιν, ἣ ὅποια ἐθόλου τὰ βλέμματά του καὶ ἠλλοίου τὴν ὄψιν του πρὸ τῆς θύρας ἐστάθη ἀκουμβῶν τὸ ὄπλον του ἐπὶ τοῦ κατωρλίου. Εἰς τὸν ἐκ τούτου κρότον μικρὸς τις θόρυβος ἀπήντησεν ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς οἰκίας καὶ φωνὴ εὐτυχος καὶ δροσερά,

— Ποιὸς εἶνε;

Εὐθύς δ' ἐπεφάνη προσελθοῦσα νεαρὰ χωρική πτωχῶς ἀλλὰ καθαρῶς καὶ ἐπιμελῶς ἐνδεδυμένη. Ἦτο αὐτή.

Ἄμα ἰδοῦσα τὸν νέον δὲν ἐδυνήθη νὰ συγκρατήσῃ μικρὰν ἀνακραυγὴν ἐκπλήξεως, ἐν τῇ ὅποια πᾶς ἄλλος ἐκτὸς τοῦ Κίμωνος θὰ διέκρινε καὶ ἓνα τόνον χαρᾶς· τὸ βλέμμα τῆς ἔλαμψεν, ἡ μορφή τῆς ἐπορφυρώθη· ἀλλ' εὐθύς ἀναλαμβάνουσα ὕφος σοβαρὸν καὶ σχεδὸν σκυθρωπάζουσα ἐχαμήλωσε τοὺς ὀφθαλμούς.

— Καλημέρα, Τασούλα.

— Καλὴ σου μέρα· ἀπήντησε δειλῶς αὕτη καὶ προσέθηκεν ὑψοῦσα ἐπ' αὐτοῦ τὰ ὄμματα ἐμπλεὰ παιδικοῦ φόβου:

— Πάλι ἦλθε; πάλι ἦλθετε; δὲν ξέρετε πῶς οἱ Τούρκοι πιάσανε τὸν κάμπο μὲ τ' ἄλογα καὶ εἶνε σὲ μὲν ὡρ' ἀπὸ τῆς Κερασίας;

Ὁ Κίμων ἔμεινε κατάπληκτος· αἱ εἰδήσεις αὐταὶ ἦσαν ἐντελῶς νέαι δι' αὐτόν· οὐδεὶς ἐφαντάζετο τοὺς Τούρκους τόσο πλησίον καὶ τοιαύ-

τας θέσεις κατέχοντας· καὶ ὁ ἀρχηγὸς λοιπὸν τὸ ἠγόνοι;

— Ποιὸς σοῦ τῶπεν; ἠρώτησεν ἀνησυχῶς τὴν νεάνίδα.

— Ὁ πατέρας μου ἦλθε χθὲς τὸ βράδυ ἀπὸ τὸν κάμπο καὶ ἔτρεξε νὰ τὸ πῆ τοῦ καπετὰν Μήτσα. Οἱ Τούρκοι εἶνε μπουλοῦκι, ἀμέτρητοι.

Ὁ Κίμων ἐν τῷ τεταραγμένῳ βλέμματι τῆς χωρικῆς, ἐνῶ τῷ ὠμίλει, ἔβλεπε τὸν κίνδυνον· ἐν τῷ ἥχῳ τῆς φωνῆς τῆς ἠσθάνετο αὐτόν· ἀορίστως ἐνόει ὅτι τὴν φορὰν ταύτην ἢ προσπέλασις τῶν Τούρκων ἦτο πράγματι κίνδυνος· δὲν ἐπρόκειτο περὶ συνήθους τοῦ πολέμου περιπετείας, περὶ ἐπικειμένης μάχης, ἣτις εἶχεν ἐπιζητηθῆ, ἢ τὴν ὅποιαν οὐδεὶς θὰ ἐσκέπτετο ν' ἀποφύγη.

Πολλὰ σώματα ἐθελοντῶν ὑπὸ διαφόρους ὀπλαρχηγούς εὐρίσκοντο ἐγκατεσπαρμένα εἰς τὰ Ζαλοχώρια· καὶ οἱ Τούρκοι κατέχοντες διὰ μεγάλων δυνάμεων τὴν πεδιάδα τοῦ Βῶλου καὶ τὰς Κερασίας, τὰ ἐκράτουν ἐντελῶς ἀποκεκλεισμένα ἐπὶ τῆς στενῆς χερσονήσου πᾶσα πρὸς τὸ Πήλιον διεξόδος τοῖς ἦτο ἀδύνατος.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἰδέαι συγχρόνως ἐξεγειρόμεναι ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Κίμωνος τὸν ἄφινον ὡς ἀπολιθωμένον πρὸ τῆς Τασούλας, ἣ ὅποια ἔτι μᾶλλον διήνοιγε τοὺς μεγάλους ὀφθαλμούς της, βλέπουσα ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ νέου ὅποια ἀποτελέσματα ἐπέφερον οἱ λόγοι της.

Καὶ αὐτὸς τὴν ἠτένιζε, καὶ ἐνῶ πρώτη του ἰδέα, πρώτη του ὀρμὴ εἶχεν ὑπάρξει τὸ νὰ δράμῃ εἰς τὸ στρατόπεδον ὅπως μεταδώσῃ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τὰς σοβαρὰς εἰδήσεις, δὲν τὸ ἀπεφάσιζε, καὶ συνερχόμενος ἐκ τῆς ἐκπλήξεως καὶ προσπαθῶν ν' ἀναλάβῃ ὕφος ἀδιαφορίας καὶ μειδιῶν,

— Καλὰ εἶσαι, Τασούλα; τὴν ἠρώτησε· πόσος καιρὸς ποῦ δὲν σὲ βλέπω! εἶσαι ἄλλο γλωμῆ γιατί;

— Σοῦ φαίνεται· εἶμαι καλὰ· μὰ σεῖς θὰ χτυπηθῆτε σήμερα αὔριο μὲ τοὺς Τούρκους...

— Αὐτὸ θέλουμε καὶ ἡμεῖς· μὲ θυμώσουνα καμμιά φορὰ αὐτὸν τὸν καιρὸ ποῦ δὲν ἴδωθήκαμε;

— Μὰ τὸ ξέρατε σεῖς ποῦ εἶνε οἱ Τούρκοι;

— Δὲν θέλω νὰ ξέρω τίποτε, Τασούλα, ὅταν σὲ βλέπω πὲς μου λοιπὸν ἂν μ' ἀγαπᾶς λιγάκι...

— Πάλι τὰ ἴδια! δὲν θὲς νὰ τ' ἀφήσης αὐτὰ τὰ λόγια καὶ τὰ καμῶματα;

— Σ' ἀγαπῶ, Τασούλα· ἐσένα πάντα συλλογιζομαι, ἐσένα ὄνειρεύομαι· γιατί δὲν μὲ πιστεύεις;

— Ἄσ' τὰ αὐτὰ· νὰ πᾶς νὰ τὰ πῆς 'ς τὰ κορίτσια τοῦ τόπου σου· ἐγὼ δὲν εἶμαι γιὰ σένα μήτε σὺ γιὰ ἡμένα· πῆγαινε, πῆγαινε νὰ φέρῃς τὰ μαντάτα 'ς τοὺς συντρόφους σου.

— Ἐχεις δίκαιο, πρέπει νὰ πάω ἴσως θὰ

κτυπηθούμε απόψε ἢ αὔριο· ποῖος ξέρει ἂν θὰ σέ ξαναἰδῶ· αὐτὴ τῆ φορὰ δὲν θὰ μοῦ δώσης ἓνα φίλι;

— "Αἴντε, αἴντε... καὶ ἡ μορφή της ὡχρία καὶ κατένευε τοὺς ὀφθαλμούς· καὶ διὰ φωνῆς ἐσθεσμένης προσέθηκε· Πήγαινε 'ς τὸ καλὸ καὶ ἡ Παναγιὰ μαζὺ σας.

Ὁ Κίμων ἔκαμε κίνημα ὡς θέλων νὰ περιβάλῃ αὐτὴν διὰ τοῦ βραχίονος· ἡ νεᾶνις ἀπεσύρθη βιαίως καὶ συσπῶσα τὰς ὀφρῦς προσήλωσεν ἐπὶ τοῦ ἐθελοντοῦ βλέμμα πλήρης ὀργῆς καὶ θλίψεως.

— Φύγε! ἀνεφώνησεν.

— Ἐκάκιωσες πάλι;

— Φύγε!

— Μὲ διώχνεις, Τασοῦλα; ἐγὼ κακὸ δὲν σῶκαμα· γιατί; Καὶ ἡ φωνὴ του ἐγένετο γλυκεία καὶ περιπαθῆς.

Ἡ νεᾶνις ἐφάνη ὡς μετανόουσα διὰ τὸ ἀπότομον τῶν λόγων της καὶ μετριάζουσα τῆς φωνῆς της τὸν τόνον ἐπανελάβε:

— Πήγαινε, πήγαινε μὲ τὸν Θεό.

— Κίμων! Κίμων! ἠκούσθη αἴφνης φωνὴ καλοῦσα αὐτόν.

Ἦσαν οἱ τρεῖς σύντροφοὶ του ἐπαναστρέφοντες δρομαίως. Κάποιος βεβαίως θὰ εἶχεν ἀναγγεῖλει αὐτοῖς τὰ διατρέχοντα.

— "Ἐλα, ἔλα, Κίμωνα, μὴ χάνωμε καιρὸ! Ὁ Κίμων ἐστράφη τελευταίαν φορὰν πρὸς τὴν Τασοῦλαν ἀποτείνων αὐτῇ χαιρετισμὸν διὰ τῆς χειρός.

— Ἐχε γεγᾶ, Τασοῦλα 'περήφανη. Καὶ ἔσπευσε πρὸς τοὺς συντρόφους του μεθ' ὧν δρομαίως ἔλαβε τὴν πρὸς τὸ ὀροπέδιον ἀτραπὸν.

Ἡ Τασοῦλα προέκυψε τῆς θύρας καὶ τὸ βλέμμα της ἔνδακρυ, μεστόν μελαγχολίας ἠκολούθησεν ἐπὶ βραχὺ τὸν ἀπερχόμενον ἐθελοντὴν, καὶ ἀφοῦ αὐτὸς δὲν ἐφαίνετο πλέον, ἀκίνητος προσήλου τοὺς ὀφθαλμούς της ἀπλανεῖς πρὸς τὸ αὐτὸ σημεῖον οὐδὲ κἂν σκεπτομένη ν' ἀπομάξῃ τὰ θαλερὰ δάκρυα, ἅτινα διὰ τῶν παρειῶν της σιωπηλῶς ἔρρεον.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

A. Γ. Η.

Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΟΥΓΚΩ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΑΝ

Ἦτο Δευτέρα, 5 Σεπτεμβρίου 1870, ἐπαύριον τῆς πτώσεως τῆς αὐτοκρατορίας, ὅτε ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ παρουσιάζετο εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τῶν Βρυξελλῶν, ἔνθα διένεμον τὰ διὰ τὴν Γαλλίαν εἰσιτήρια, καὶ διὰ φωνῆς, ἥτις ἀκουσίως αὐτοῦ ἔτρεμεν ὑπὸ συγκινήσεως, ἐζήτηε « ἐν εἰσιτήριον διὰ Παρισίους ». Ἀκόμη τὸν βλέπω καὶ τὸν ἀκούω. Ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ πεδίου τῆς

μάχης τοῦ Σεδάν, ἠκολούθησα τὴν ὁδὸν τῶν Βρυξελλῶν, ἔνθα ἐν εὐνοήτῳ ἀγωνίᾳ, μεταβαίνων ἀπὸ τοῦ ταχυδρομείου εἰς τὸ τηλεγραφεῖον, διήλθον τὴν πυρετώδη ἡμέραν τῆς 4 Σεπτεμβρίου. Τὴν ἐσπέραν, ἐπὶ τῇ εἰδήσει τῆς ἀνακηρύξεως τῆς δημοκρατίας, συνεφωνήθη ὅπως τὴν ἐπαύριον ἀναχωρήσῃ διὰ τοὺς Παρισίους ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ, παρὰ τῷ ὁποίῳ εἶχον τὴν τιμὴν νὰ δειπνῶ. Ὁ κ. Ἀντώνιος Προύστ, τὸν ὁποῖον εἶχον ἐπανεῦρει ἐπὶ τῶν βελγικῶν συνόρων, ἐπανερχόμενον ἐκ Σεδάν, συνωδοιπόρει μεθ' ἡμῶν.

Ἐκουσίως ἐξόριστος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς εἰς αὐτὸν χορηγηθείσης ἀμνηστίας ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ διέμενε μακρὰν τῆς Γαλλίας μετὰ τῆς ἀμετατρέπτου ἀποφάσεως νὰ τηρήσῃ τὸν δις ὀμωθέντα ὄρκον αὐτοῦ, τὸ πρῶτον ἐν ταῖς Τιμωρίαις, εἶτα δὲ ἐν ταῖς δημοσιευθείσαις ἐπιστολαῖς του: «Θὰ ἐπανέλθω, ὅταν ἐπανέλθῃ ἡ ἐλευθερία!».

Δὲν ἠπειλεῖτο πλέον ἡ ἐλευθερία τῆς Γαλλίας, ἀλλὰ φεῦ! ἠπειλεῖτο ἡ ἀνεξαρτησία της. Ὁ Οὐγκὼ ἠδύνατο καὶ ὤφειλε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ πολιορκούμενα Παρίσια. Ἐἶχονμε τὴν τιμὴν νὰ εἴμεθα ἐκ τῶν συνοδοιπόρων τοῦ ποιητοῦ, καὶ αἱ ἐλάχισται λεπτομέρειαι τοῦ ταξειδίου ἐκείνου δὲν διέφυγον τῆς μνήμης μας.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς 5 Σεπτεμβρίου ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ, φέρον πῖλον καστόρινον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ παρὰ τὸ πλευρὸν δερμάτινον διασάκιον συγκατεμένον διὰ λωρίου, ὡχροπρόσωπος καὶ συγκεινημένος, παρετήρησεν ὀρμηφῶς τὸ ὡρολόγιόν του, ὅταν ἐπροχώρησε νὰ ζητήσῃ εἰσιτήριον. Ἐφαίνετο ὡς νὰ ἤθελε νὰ γινώσκῃ ἀκριβῶς τὴν ὥραν, καθ' ἣν ἐτελείωνεν ἡ ἐξορία του. Τοσαῦτα ἔτη εἶχον παρέλθει ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐδέησε νὰ ἐγκαταλίπῃ ἐντὸς τῶν Παρισίων, ἅτινα εἶχε γοητεῖσαι ἡ μεγαλοφυΐα του, νὰ ἐγκαταλίπῃ δικίαν, βιβλία, ἐπιπλα, εἰκόνας μέχρι τῶν ὑγρῶν ἔτι ἐκ τῶν τελευταίων στίχων του τετραδίων. Ἄλλ' ἤδη οὐχὶ κατὰ μῆνας, ἀλλὰ κατὰ λεπτὰ ὑπελόγιζε τὸν χρόνον, ὅστις τὸν ἐχώριζε τῆς στιγμῆς καθ' ἣν θὰ ἀνεφώνει: Ἰδοὺ ἡ Γαλλία!

Ἀφοῦ παρετήρησε τὸ ὡρολόγιόν του, μοὶ εἶπεν, ὡχρότατος:

— Ἰδοὺ δεκαεννέα ἔτη ἐπερίμενα αὐτὴν τὴν στιγμὴν!

Πιστοὶ φίλοι συνώδευσαν μέχρι τοῦ σταθμοῦ τὸν Οὐγκὼ ἐπανακάμπτοντα εἰς τὴν πατρίδα. Ὁ ἀγαθὸς καὶ γενναῖος Κάμιλλος Βερρῦ, τὸν ὁποῖον ὁ Κάρολος Οὐγκὼ εἶχε χαρακτηρίσει ἐν τοῖς Ἐξορίσταις αὐτοῦ, ἐκλαίει σκεπτόμενος ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἀκολουθήσῃ ἐκείνον τὸν ὁποῖον ἐθαύμαζε καὶ ἠγάπα. Τὸ τραῖνον ἀνεχώρησε, καὶ ὁ Οὐγκὼ διέμενεν ἀκίνητος ἀπέναντι ἐμοῦ, παρατηρῶν διὰ τῆς θυρίδος, ἀγωνιῶν ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι ὑπερέβη τὰ σύνορα, καὶ ὅτι ἐμελλον νὰ ἀπο-